

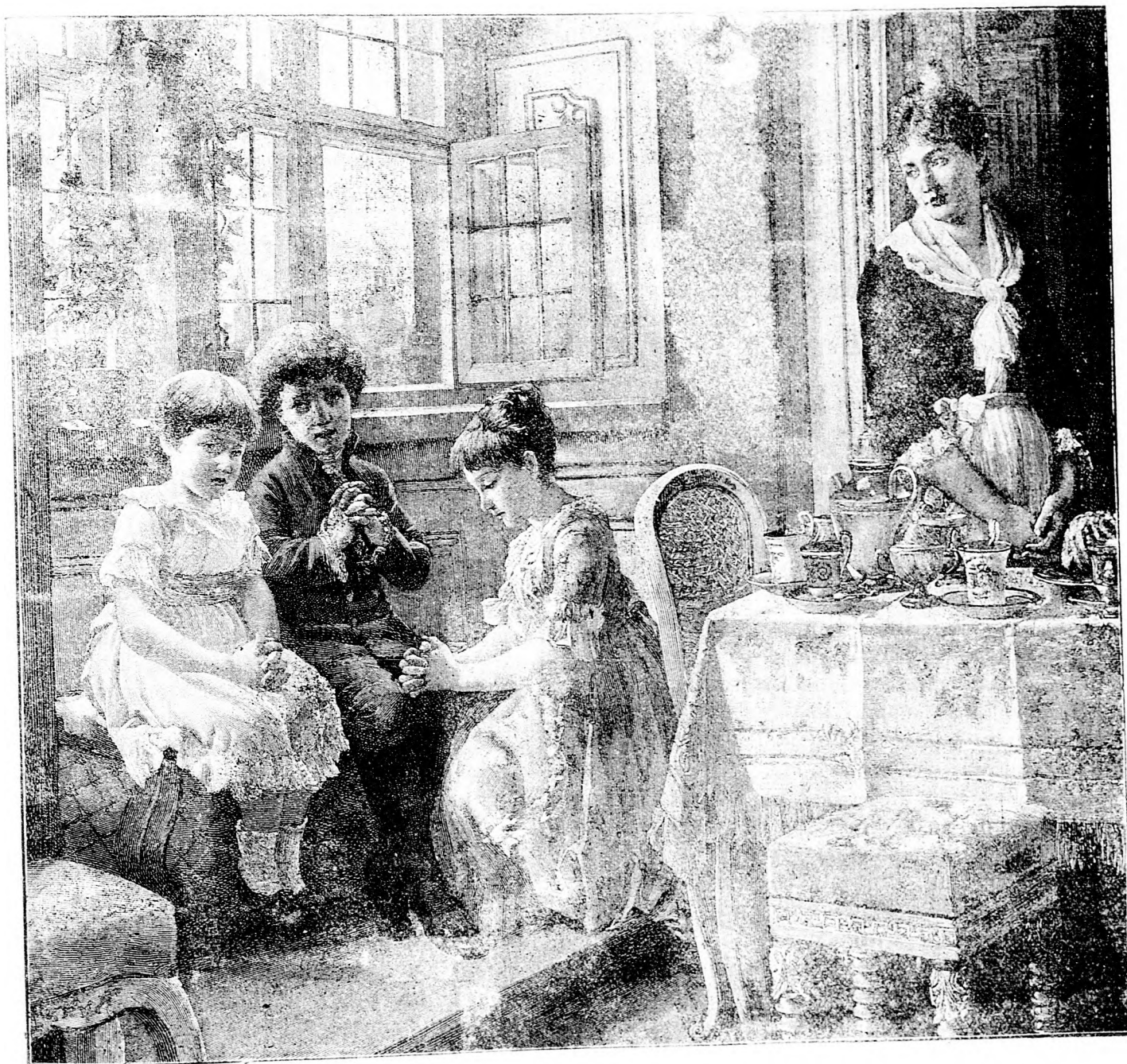
MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

Előfizetési ára külön:		Szerkesztik:		Mezőgazdával együtt:	
Egész évre	1.80	LEPSÉNYI MIKLÓS		Egész évre	3.—
Fél évre	—95	és		Fél évre	1.50
Negyed évre... ..	—50	NÉMETH GELLÉRT.		Negyed évre	—80
Egyes szám ára 4 kr.				Egy példány hirdetés ára 10 kr.	

Reggeli imádság.

XIII. Leo pápa körlevele.

Szentséges Atyánk nem egy alkalommal utalt a sajtó roppant fontosságára, de sehol se foglalkozik e kérdéssel oly behatóan, mint legutóbb kiadott körlevelében, melyet az egész világ katolikusaihoz intézett. Ez apostoli irat megjelenése óta teljesen el van vágva annak az útja, hogy az ugynevezett liberális jó katolikusok hazudni merjék azt, mintha összeköttetésben állanának az egyházzal.

Szent Atyánk mondotta egykor, hogy jó, erkölcsös, vallásos, megvesztegethetlen és egyedül a nép szellemi és anyagi javának szemmel tartásával készülő lapok szerkesztése manap szükségesebb, mint templomok építése. Egy szent életű tudós német püspök pedig azt mondotta, hogy ha az apostolok ma élénének, nem szóval tanítanának, hanem ujságokat szerkesztenének.

Olyan állítások ezek, melyek annál inkább meglephetnek bennünket, miután tudjuk, hogy Krisztus földi helytartója és az apostolok méltó utódja ily nagy dologban könnyelmű nyilatkozatokat nem tehetnek, ha tehát ezt mondják, annak úgy is kell lennie.

És valóban úgy van.

Ha a keresztény sajtót ma beszüntetjük, rövid idő múlva bezárulnak és romba dőlnek templomaink, nyájunkat a ragadozó farkasok elszélesztik, s a kath. vallás újra katakombákba, föld alatt való üregekbe szorul. Ha ellenben a kath. sajtót hatványozott tevékenységre segítjük, a kath. vallást megszilárdítjuk és annak napról-napra való gyarapodását biztosítanók még akkor is, ha összes papjaik számüznék vagy vértanúságra juttatnák.

Minél kedvezőtlenebb az arány a vallásos és a vallástalan irány sajtója között, annál rohamosabb az erkölcsök pusztulása, annál érezhetőbb a vallásosság kihülése, annál lehetetlenebbé válik az emberi jogok biztosítása s annál korlátlanabb a szabadosságnak, a zsarnokságnak, az erkölcstelenségnek és a hitetlenségnek uralma.

Ebben van megjelölve az oka annak: miért köti szívünkre oly melegen a szentséges Atya legújabb körlevelében egy részről azt, hogy a vallásos irányu sajtót minden tehetségünkkel támogatassuk, a vallásellenestől pedig úgy elzárkózzunk, mint a döghaláltól.

Igen, Krisztus földi helytartója e legutóbbi körlevelében szigorúan megtiltja a kath. híveknek nemcsak a vallásgunyoló könyvek vásárlását és olvasását, hanem azt is, hogy nem-katolikus ujságot járassanak.

Az első megtért keresztények között is voltak olyanok, akik istentelen könyvekkel rendelkeztek. Világosan kitűnik ez az Apostolok Cselekedete

cimű könyvből, amelyben el van mondva, (19. fej. 19. v.) hogy mikor sz. Pál apostol Efezusban járt, és a rossz olvasmányok káros hatására figyelmeztette a keresztényeket, azok nyomban megvallák bűneiket, „összehordák a könyveket és megégeték azokat mindnyájuk előtt.“ Ime, az első keresztények az apostol egyetlen intő szavára tűzbe vetették a lélekölő olvasmányokat, noha azok ára egész kincset tett ki, mert „ötvenezer ezüst drachmát“ lehetett volna belőlük kiárulni. Ám ők inkább megégették azokat, nehogy mások lelkét is megmérgezzék a tartalmukkal.

Minket is arra int a szentséges Atya legutóbbi körlevelében, hogy minden istentelen könyvet vagy hírlapot, ami birtokunkban van, nyomban égessünk meg, nehogy azok mások kezébe kerüljenek és soha többé olyanokat ne vegyünk, vagy ne járassunk.

Annyira jutottunk immár, hogy ha kivételesen egy olyan könyv jelenik meg, amelyet arcpirulás nélkül lehet olvasni, annak az ajánlása között ott van az a kitétel is, hogy ezt a könyvet a családba is be lehet vinni, mert nem romlanak el tőle a serdülő gyermekek, ha esetleg olvassák. És ha olvassuk azt az így ajánlott könyvet, csakhamar meggyőződünk róla, hogy az durva trágárságokat nem tartalmaz ugyan, de például a vallást, az Isten-félelmet két kézzel ostorozza, a jámborságot nevetségessé teszi, az imádkozást és templomlátogatást gúnyolja s nem embernek, annál kevésbé gyermeknek, hanem valósággal az ördögnek való olvasmány.

És ezt már úgy merik ajánlani, hogy a családba is bátran be lehet vinni és a serdülő gyermekek elé tenni.

Hát iszen kétségtelen, hogy sok családban, mondhatnám, hogy a szigorúan katolikusokon kívül az uri osztály összes családjában csakugyan nincs már mit félni attól, hogy a gyermekek ártatlan lelkét ilyen könyvek olvasása mérgezi meg, hiszen megmérgezték azt már a napilapok, melyek istentelen és erkölcstelen tartalmukkal folytonosan ott vannak előttük, anélkül, hogy a szülők ezt aggályosnak találnák.

Nézzünk meg olyan lapot, amilyent a művelt „jó katolikusok“ szoktak járattani. Találomra a kezembe veszek egyet a sok közül. (Megjegyzem, hogy csak azért olvasom őket, mert ujságíró vagyok.) Az első oldalon a hercegprimás azon kifejezésén gunyolódik, melylyel megmutatja az irányt a szabadulás felé: „vissza az Istenhez!“ Nincs az a kisiskolás gyerek, aki, ha keresztülbetüzi a cikket, ne azt értené belőle, hogy az ujságíró a hercegrimást gáncsolja és kifigurázza, amiért Istenben hisz és ezt még meg is meri vallani. A gyermek már most, (mivel ellenkezőt nem olvas, kicsinyenkint hinni kezdi,

hogy minden úgy van, amint az ujság írja. Hiszen a papája is azt beszélte ebéd alatt, hogy a hercegprimást ugyancsak letorkolta ám az ujság. De úgy kell neki, minek okoskodik mindig azzal a vallással. — A leánygyermek a tárcát olvassa el, amelyben szépen el van mondva a méregkeverő asszonyok dolga, akik megégették a férjeiket, mert a szeretőiket jobban szenvedhették. És az ujság mentegeti a gyilkosokat, hogy iszen hát szerelmesek voltak, nem lehet beszámítani a cselekedetüket. Keresztények vagyunk, ne ítéljük el hát senkit, hogy mi se ítéltesünk el stb. — Aztán a mulatságokról szól, gunyolva az egyházat, amiért a böjti mulatságokat tiltja. — Aztán jönnek a hírek öngyilkosságokról, asszonyszöktetésekről, válópörökről s egyéb ocsmány bűnökről. — Hát még a kishirdetések tartalma! Az való csak igazán a „jó katolikus“ családok serdülő gyermekeinek a kezébe. Az nem butítja el őket, mint a katekizmus vagy az imádságos könyv, hanem inkább kinyitja a szemüket és fölvilágosítja őket.

Bizony-bizony nem csoda, ha ilyen lapok mellett nyakig el vagyunk merülve az erkölcselenség fertőjébe s nem csoda, ha szentséges Atyánk oly magasztos szavakkal köti lelkünkre, hogy őrizkedjünk a rossz ujságok olvasásától és minden tehetségünkkel azon legyünk, hogy a jó ujságokat terjesszük. Amazokat vessük tűzbe, ha százakat adtunk is ki értük, emezeket pedig olvasgassuk szorgalmasan és olvastassuk gyermekeinkkel is, hogy nemcsak magunk megerősödjünk hitünkben és vallásos meggyőződésünkben, hanem megerősítsük benne családunkat is.

A jó pásztor szava elhangzott. Akik az ő juhái, azok követni fogják főpásztoruk szavát; akik pedig nem hajtanak arra, azok csak amolyan „jó katolikusok“, de nem az egyház fiai, ha mindjárt papi ruhát viselnek is.

POLITIKAI HIREK

Ellentétek a kormánypártban. A pénzzel, erőszakkal, komizkodásokkal, tulkapással összetákolt szabadelvű pártban kiütött a forradalom. Ne tessék valami magasztos föleszmélésre gondolni. Nem üdvös okok zavarták meg a párt békanyálos posványait. Ellenkezőleg az okozta a váratlan riadalmat, hogy veszedelmbe került a husos fazék. S ez nem tréfa. A mameluk-falka ez iránt az egy tárgy iránt mindig birt kellő érzékkel. Nem hiányzik ezen érzéke most se. A törvények tiltják, hogy a képviselő az állammal szerződéses

viszonyban legyen, azaz oly tüzleteknél lehessen részes, melyek az államtól függenek. Ezt a törvényt összeférhetlenségi törvénynek hívják. A szabadelvű banda azonban nem igen sokat adott ez összeférhetlenségi törvényre. Minden tagja betolakodott egyik-másik busásan díjazott gondnélküli tisztségbe, s szedte az epret sokszor 10—15 helyen is. Várossy Gyula képviselő a liberális posványt a mult héten egy kissé megzavarta azzal, hogy négy képviselőről bejelentette, hogy az összeférhetlenségi törvény rendelkezése ellenére is viselnek oly tisztségeket, melyek a kormánytól függenek. Most azon töri a fejét e hüllő-életű párt, hogy hát mit csináljon? Azok a tisztségek sokkal többet érnek a képviselőségénél, tehát nehéz megválni tőlük. Hisz mellékjövedelem nélkül a képviselőség csak kutyafésülés. Valóságos koldus-állapot. Ha már valamelyiktől válni kell, inkább a képviselői állást hagyják a faképnél. Ugy, de akkor 60—80 új választás lenne. Ettől meg Bánffy uram fél ám, mert az ősszel kiürült a ládafia. Nincs pénz ennyi választásra. Azt akarja tehát, hogy folytassanak a dolgok ezután is úgy, mint eddig. Dobjuk félre az összeférhetlenségi törvényt. De mások Szilágyi, Csáky, Andrássy vezetése alatt csoportosulnak s ezek meg sürgetik a törvény megtartását. Természetes, hogy Tisza Kálmán csoportja ennél a kérdésnél is a bűnpártján van s Bánffyt támogatja. De hogy is ne, mikor éppen Tisza kormánya alatt voltak a legnagyobb visszaélések!

Három törvényjavaslat. Az igazságügyi miniszter a szombati ülésen három új törvényjavaslatot nyújtott be. Az első a *bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről*, a második az *esküdtbíróóságokról*, s a harmadik a *bélyeghamisításról* szól. Ez utóbbi tulajdonképpen az 1878-iki V. t.-c. 412. §-ának módosítása.

A katolikus autonomiára vonatkozólag azt írja a Magyar Ujság, hogy Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter átiratot intézett a hercegprimáshoz a katolikus autonomia érdekében összeülendő értekezlet tárgyában. Ez átiratra megvárja a miniszter a hercegprimás és a püspöki kar véleményét s azután az értekezlet idejét is kitzíti. Örömmel vesszünk tudomást a miniszter e dicséretes szándékáról, annál inkább, mert a néppárt sürgetéseinek sikerét látjuk benne.

Választás az Erzsébetvárosban. A főváros Erzsébetváros városrészében hétfőn folyt le a választás, mely az osztalék-éhes Morzsányi Károly leköszönése következtében vált szükségessé. Morzsányinak a fél Erzsébetváros rokona. A rokonok azt a vigasztalást találták ki a kényszerből visszavonult képviselőnek, hogy újra felléptették. Sőt meg is választották. Morzsányi kapott 1866 szavazatot, ellenfele Braun Vilmos, ki szintén mameluk-párti 1604-et s a szocialista Goldner 18-at. Így tehát mégis csak Morzsányi képviseli az Erzsébetvárost.

Leköszönt képviselő. Várossy Gyula megpiszkálta a mult héten az *összeférhetlenségi* törvényt a Házban? E törvény szerint a képviselő a kormánytól függő tüzletnek vagy pénzintézetnek tagja nem lehet. Pedig sok ily képviselő van ám! Andrássy Géza grófnak is van egy vashámorja, mely az államnak dolgozik. Emiatt Andrássy Géza le is köszönt a képviselőségről, noha Bánffy nem akarta, mert Andrássy a lépése a többi gseftelő képviselőt is kényszeríteni fogja hasonló lépésre. De hát mi lesz akkor a szabadelvű atyáfiakból, ha már zsebelni se szabad? Nagy most a megrökönyödés a liberális falkában. Rozsnyón tehát új választás — lenne, ha Bánffy kértére Andrássy vissza nem vonta volna a lemondását.

Országgyűlés.

— Március 18. —

A pénzügyi tárca költségvetése.

A néppárt nevében és megbízásából Rakovszky István ma két rendkívül fontos javaslatot nyújtott be. Egyik javaslatával a földadó leszállítását követelte, a másikkal pedig a börze megadóztatását sürgette. Ez a két dolog az, ami a magyar nép szorultságán egyedül képes segíteni. S mi néppártiak büszkék vagyunk, hogy a nép igazi javát előmozdító eme két javaslatot a néppárt nyújtotta be, bizonyítva ezzel, hogy a néppárt nemcsak választások előtt gondol a néppel, mint a liberális atyafiak, hanem választások után is, az országházban. Rakovszky István a javaslatok benyújtásakor elmondta, hogy az 1848-as törvények kimondták az arányos és egyenlő megadóztatás elvét, és mit látunk most? Azt, hogy míg 1848-ban a nemesség kész volt az addig élvezett adómentességről lemondani és feláldozni a haza oltárán előnyeit és az előjogait, addig a századvégi nemesek, akik érdemeiket a vas- és pénzszekrény mellett szerzik adómentességet, adókedvezményeket élveznek. Az állampapírok, a nagy iparvállalatok, de különösen a tőzsde adómentesek. Különösen a tőzsde, a liberálisizmus ezen nebutásvirága, ez okoz a kormánynak és a t. pénzügyminiszter urnak állandó gondot, nem abban az irányban, hogy mennél hamarabb megadóztatná és az állam részére új jövedelem forrást nyitna és ezáltal segíthetne a szegény tulterhelt népen, hanem abban az irányban, hogy mennél későbbre halasztassa azt az időpontot, amelyben azt megadóztatná. Mind Németországban, mind Ausztriában megadóztatták, minden jajveszélés dacára a börzét, de nálunk még mindig adómentes dacára, hogy a pénzügyminiszter ur már egy év előtt ígéretet tett ez irányban.

Ez ellenkezik a méltányossággal, az igazsággal a jogossággal akkor, midőn a legutolsó munkás köteles a nehezen szerzett munkabéréből az államnak az adót megadni, azok pedig, kik milliókat forgatnak, nyernek és vesztenek üzleteik után egy fél krt. sem fizetnek. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Miután bátor leszek beszédem végén két határozati javaslatot beadni, melyek egyike a tőzsdeadó behozatalára kéri utasítani a kormányt. (Helyeslés balfelől.)

Amily elnéző és türelmes a t. miniszter ur a tőzsde irányában, ép oly ridegen zárkózik el azon könnyítések elől, melyeket életbe léptethetne a nép széles rétegeinek megnyugtására. Értem földadót.

Mi néppártiak oly fontosnak tartjuk a földadó kérdését, hogy meg kívánjuk világítani ugy hazai szempontokból, valamint azon viszonyról fogva, melylyel Ausztriával vagyunk. Ausztriában, mint tudni méltóztatik, két és fél millióval szállították le a földadót, a kataszteri revízió alkalmával, melyet minden 15 évben kell ott keresztülvinni. Az osztrák pénzügyminiszter a 37 és fél millióban megállapított földadót fentartani kívánta. Elismerte ugyan a mezőgazdaság válságos helyzetét s azt is, hogy ezen segíteni kell, de ezt későbbre kívánta halasztani s nagy adószállítást helyezett kilátásba. Igazolta, hogy a 37 és fél millió földadó csak a papíron annyi, de valójában sokkal kevesebbet fizetnek. Igazolta, hogy mivel időközben a termőföld 3 millió katasztrális holddal gyarapodott s ezután is 2 millió forint adót kellett volna fizetni, ezt ő ki nem vetette s már ezzel is nyertek a földbirtokosok. De azáltal, hogy

Ausztriában a magasabb adótételeket csak 10 évi időközben léptetik életbe, míg az alacsonyabbakat nyomban: szintén 2 millióval kevesebbet, tehát valójában csak 35 és fél milliót fizettek. Mindazonáltal az osztrák adóbizottság mégis sürgette a 2 fél millióval való leszállítást. Szavaztak s a bizottság 9 tagja a pénzügyminiszter álláspontja mellett. Most a parlament elé került a javaslat s ekkor, ami a parlamentarizmus történetében ritka eset, pártkülönbség nélkül még a pénzügyminiszter saját pártja, a lengyel klub és az egész Ház állást foglalt a pénzügyminiszter ellen s a kisebbség javaslata szerint az adót 2 és fél millióval leszállította. Ezt az urakháza is elfogadta és ő Felsőége szentesítette.

Alig, hogy a néppárt elfoglalta helyét e Házban, Major Ferenc t. barátom sürgette a földadó leszállítását. Akkor Lukács pénzügyminiszter ur január 15-én így felelt: (olvassa) „Az, hogy a földadó leszállítás-e vagy sem, attól a körülménytől függ, vajjon mindazok az adatok, melyek itt figyelembe veendőek, azt mutatják-e, hogy a földadó a fenforgó gazdasági viszonyok között és összehasonlítva más szintén e fundált vagyona nehezedő adóval, sulyos-e vagy igazságos? A szerint lesz a kérdés eldöntendő, mikor az összes idevágó adatok össze lesznek gyűjtve.”

T. Ház! A tőzsdeadóról szóló javaslat már másfél éve van készen s máig sem került tárgyalásra. Mennyi idő kell hát majd, a míg a földadóra vonatkozó törvényjavaslatot beterjesztik, hol az összes adatokat majd ezután kell csak összegyűjteni! Ez annál különösebb, mert hiszen határozott ígéret is történt erre nézve, a mennyiben Wekerle volt pénzügyminiszter a földadónak $\frac{1}{2}\%$ -al való leszállítását helyezte kilátásba. A pénzügyminiszter akkor államtitkár volt és talán szintén résztvett e javaslat készítésében. Míg Ausztriában már leszállították, mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a t. pénzügyminiszter ur még állást sem foglalt a jan. 15-iki felszólalása szerint; még nem tudja, vajjon leengedheti, vagy le nem engedheti valamikor a földadót.

A nagy tőkét, a tőzsdét, a nagy iparvállalatokat ki lehetett ragadni az egész adórendszerből, ha a törvénykönyvet felnyitjuk, lapról-lapra meggyőződhetik, hogy adómentességben, adóelengedésekben részesítették; csak a földadónál nem lehet ezen eljárást követni!

T. Ház, a földadó nálunk Magyarországon még egyéb teljesen magyar viszonyoknál fogva is tűrhetetlen. Minálunk az a rendszer divik, mi az állami adókat még sulyosabbá teszi, hogy ezek után különféle községi pótlékokat vetnek ki, úgy, hogy ezek helyenkint megütik az állami adók magasságát, míg más helyeken felül is mulják. Ezenkívül minálunk évek hosszú során át marhavész, tüdőlob, sertésvész pusztítják az országot és fosztják meg a földműves osztályt egyetlen biztos jövedelmétől. De van még egy más csapás, a mely csak mi nálunk létezik és ezen csapás sokkal rosszabb, mint bármely más elemi csapás: jégverés, tűz, árvíz s ez a vicinalizmus és a vizszabályozás. Jaj annak a vidéknek, a mely vicinális engedménnyel büszkélkedő képviselővel bír; jaj annak a vidéknek, a melyet egy vizszabályozási kormánybiztos boldogít. Ezekről lesz még alkalom a pénzügyi tárca keretén belül, a Rába-szabályozási költségek alkalmával beszélni.

De t. képviselőház, mi a földadó leszállítását sürgetjük azon viszonyról fogva, a melyben mi Ausztriával szemben vagyunk. (Halljuk! Halljuk!) A vámközösség szempontjából mi nekünk arra kell törekednünk, hogy az egyes termelő ágak versenyre ne keljenek, rosszabb

kilátások alatt, mint Ausztriában 22,7 százalékot tesz ki azon földadó, a melyet a kataszteri tiszta jövedelem után fizetnek. Ha ehhez hozzávetjük azt a két millió adóelengedést, a melyben részesítették az osztrák földbirtokos osztályt egy évtizeden keresztül és a tavaly 2 és fél milliárdnyi adóelengedést, akkor körülbelül 46 részeszel fizetnek kevesebbet, tehát a 22,7 százaléknak egyhatod részével száll alá nálunk. A mi a kataszteri tiszta jövedelmet illeti, minálunk ez 25,5 százalék a kataszteri tiszta jövedelem utáni földadó. Ausztriában azt látjuk, hogy a pénzügyminiszter s a parlament enyhítettek a földbirtokos osztályon, míg minálunk semmi sem történt. Ausztriában tettel segítettek a mezőgazdaságon, minálunk üres ígéretekkel akarnának a mezőgazdasági válságon segíteni.

T. képviselőház! Ha mi a földadót le nem szállítjuk, ha mi ezen nem segítünk, ez által nemcsak az országot fentartó magyar elem pusztul el, de elpusztul azon politikai iskolának a befolyása is, mely a közjogi alapot továbbra is fenn akarja tartani. És mert programunk lényege: feladatul tűzte maga elé a mezőgazdaság védelmét, bátor leszek két határozati javaslatot terjeszteni a t. Ház elé. Az egyik a bórzedó behozatalára vonatkozik és ekként szól: (Olvassa.)

Határozati javaslat. Utasítja a Ház a kormányt, hogy a tőzsdeadó behozatala iránt még a jelen ülésszak folyama alatt terjeszsen a Ház elé törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés balfelől.)

Beadták: Rakovszky István, Szabó István, Dr. Kubina József, Dr. Marsovszky Endre, Kálmán Károly, Dr. Major Ferenc, Ifj. Zichy János gróf, Zichy Aladár gróf, Mócsy Antal, Páder Rezső, Juriss Mihály, Lepsényi Miklós, Molnár János, Buzáth Ferenc, Meszlényi Pál, Farkas József.

A másik a következő: (Olvassa.)

Határozati javaslat. Tekintve azon súlyos válságot, a melyben a mezőgazdaság évek óta tengődik; tekintve továbbá azon körülményt, hogy a velünk vámközösségben levő Ausztriában már a múlt évben a földadót 2 és fél millióval leszállították és így a magyar mezőgazdaság nyilvánvaló hátrányban van Ausztria mezőgazdaságával szemben: utasítja a Ház a kormányt, hogy a földadónak megfelelő lejjebb szállítása iránt még a jelen ülésszak folyama alatt terjeszsen a Ház elé törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés és éljenzés balfelől. A szónokot többen üdvözlöik.)

Beadták ugyanazok, kik a fenti javaslatot.

Telegdi József a mezőgazdasági kisipar fejlesztésére hívja fel a miniszter figyelmét, hogy ez a nagyiparral szemben megállhasson.

Okolicsányi László szerint a mai adórendszer és adóbehajtás körül számtalan a visszaélés és igazságtalanság. Különösen a fogyasztási és a szeszitalmérés adók bérbeadásának veszedelmes voltát fejtegeti s rámutatván arra, hogy valósággal társaságok alakulnak ez adóbérlés által való kizsárolására a népnél. Ez új és veszesebb fajta az uzsorának, a mely szóba került a ruthének bajáról tárgyoló értekezleten is.

Polónyi Géza rámutat arra a furcsa állapotra, hogy bár a faipar nálunk elég fejlett, a kormány a szivar-dobozokat mégis külföldön redeli meg. Utal ezután az izsákoság nagymérvű terjedésére a felvidéken.

Már az 1879. évi kihágási törvény 85. §-a is büntetendőnek tartja az uzsoránál is veszélyesebb korcsmahitel körüli visszaéléseket.

Felolvassa e szakasz rendelkezését:

„A ki mást korcsmában, vendéglőben, utcán vagy más nyilvános helyen szándékosan lerészegít, továbbá, a kik a szesz italok eladásával iparszerűleg foglalkoznak és ezek megbizottjai, ha részegnek — noha ezen állapotát tudják — még szesz italt adnak, 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

A pénzbüntetés száz forintig emelhető, ha a kihágás a tizenegyedik évet még be nem töltött kiskorú ellen követtetett el.

Ha a kihágást oly egyén követi el ismételve, ki szesz italok eladásával iparszerűleg foglalkozik és e miatt már két ízben büntetve volt, a mennyiben utolsó büntetésének kiállításától két év nem múlt el, üzlete folytatásától is, három hónaptól egy évig terjedhető időtartamra eltiltható.

S még sem fordult elő egyetlen eset sem, melyben ezt a törvényt alkalmazták volna, míg pl. a záróra áthágást mindig büntetik. A szolgabírák azért nem lépnek fel a korcsárosok ellen, mert bölcselelrelátással a választásra gondolnak s aztán meg a kormány pénzügyi érdekeit sértene, ha az italméresi jogot bérlő korcsmárost károsítaná. Adjon ki a belügyminiszter körrendeletet, melylyel figyelmeztesse a szolgabírákat ennek az éltörvénynek az érvényesítésére.

Lukács László tiltakozik Rakovszky és Okolicsányi azon vádjá ellen, hogy a kormányzat a gazdasági érdekeket semmibe sem veszi. Azt, hogy az iparvállalatok adómentességben részesülnek, Rakovszkyn kívül alig van a Házban valaki, a ki azt kifogásolná.

A tőzsdeadó behozatala iránt a lehető legrövidebb idő alatt előterjesztést fog a Háznak tenni.

A földadó leszállításáról Rakovszky azt mondotta, hogy az a néppárt programjában benne van, még nem indok arra, hogy a kormány azt megvalósítsa s az Ausztriára való hivatkozás sem helyes, mert ott mások a viszonyok. Annak a kérdésnek az eldöntése, hogy a földadó leszállítandó-e vagy sem, attól függ, hogy a földadó leszállítása igazságos lenne-e vagy sem? Nem tartja elfogadhatónak Rakovszky István határozati javaslatát.

Márczius 19.

A pénzügyi tárca költségvetése.

Rakovszky István néppárti: Alsó-Kubinban föllállított pénzügyigazgatóságot kéri áttenni Rózsahegyre, miután Alsó-Kubinnak összeköttetése rendkívül rossz levén, nehéz az igazgatóságot megközelíteni. Sokkal jobb helyen lenne azonban Rózsahegyben, mely vasuti állomás s így könnyen hozzá lehet férni.

Lukács László miniszter figyelemmel lesz a kéreésre.

Az adóhivatalok tételénél ismét ölszóalt Rakovszky István néppárti és Csorna számára adóhivatalt kért. A csornaiak már 8—9 év óta kérik ezt a minisztertől, ígéretet kaptak is, de hivatalt még nem. Nagyon szeretné Rakovszky, ha most az egyszer ígéret helyett hivatalt kapnának.

Buzáth Ferenc néppárti sürgeti, hogy Vasvárott is állítsanak föl egy adóhivatalt. Vasvár a szombat-helyi adóhivatalhoz van beosztva, de nagyon távol esik tőle. Vasvár már öt év óta kér hivatalt, méltányos volna, hogy kérése meghallgatásra találjon.

A egyenes adók tételénél Benyovszky Sándor gróf: figyelmezteti a kormányt arra, hogy a földadó, községi pótdadó, a betegápolási, katona beszállásolási, iskola stb. adók rohamosan emelkednek.

Lepsényi Miklós: T. Ház! Nem akarok üres szalmát csépelni, s azt csépelnek, ha azon szomorú viszo-

nyokkal óhajtanék foglalkozni, a melyeket adórendszerünk élénkbe tár. Nem tagadják ezeket a mizerábilis viszonyokat a tuloldalón sem, nem tagadja maga a pénzügyminiszter ur sem. Ezt tehát nem szükséges bizonyítgatni. Én egyedül egy eszmét óhajtok fölvetni, a melynek megvalósítása — nézetem szerint — nagyon megkönnyitné a teherviselést, különösen az adózást. Abban áll az eszme, hogy adassék mód és alkalom az adózó polgároknak, különösen a kiscgazdáknak arra is, hogy adókötelességüket ne csak pénzben, hanem gabnában is leróhassák. (Derűtség jobbfelől.) Nem oly neveltséges gondolat ez, mint a tuloldalón vélik, hol az a divat, ha valami gondolatra nem tudnak okosan felelni, akkor röhögnek egyet. A kacagás nem bizonyíték. Az önök kacagása meg pláne nem. Láttuk mi önöket kacagni a polgári házasság fölött is, s ismét láttuk más alkalommal, midőn a polgári házasságnak tapsoltak. Fognak önök még ennek az eszmének is tapsolni, mert a külföld egyes államaiban már kezdik az adózás e módját életbe léptetni, önök pedig híresek arról, hogy nagyon szívesen mejmolják a külföldet.

Most, hogy áll a dolog? Az adóval vár az állam aratás utánig, akkor azután megperdül a dob és egyre-másra kényszerítik a gazdát, hogy gabonáját eladja a kiskereskedőnek, a falusi kereskedőnek. Az a kereskedő pedig nagyon jól tudja, hogy a szegény termelőnek okvetlenül el kell adnia gabonáját, mert ha nem adja el, el fogják licitálni adó fejében, nagyon természetes tehát, hogy nem adja meg az árát, hanem igyekszik azt lenyomni és minél kevesebbet adni érte. Ez is egyik oka, hogy a gabonának nincs ára jelenleg.

Másképen volna, hogyha lehetne gabonában teljesíteni az adófizetést. Nekünk van egy óriási hadseregünk, a mely ezer meg ezer métermázsza búzát, rozsot, zabot, szénát és szalmát igényel. Most a kereskedők megveszik a termelőtől a gabonát, azután eladják az államnak a katonaság számára. Megveszik tehát a polgároktól, a polgárok pedig visszaveszik a terményt a kereskedőtől. Azonban, ha lehetne az adózást terményekben is teljesíteni, akkor ez a visszasság megszűnnék, akkor az állam nem venné meg önmaga saját polgáraitól drágábban a terményt, mint a hogy saját polgárai eladják a kereskedőnek, a közvetítőnek.

Azt lehetne talán mondani, hogy képtelenség azt kívánni, hogy fel mm.-kint vegye be a kormány a gabonát vagy más terményeket adó fejében. Azonban lehetne ezen is segíteni akképen, hogy ha a községenkinti gazdaszövetséget megalakítják és az veszi át a terményt, a melynek értékét beírják az illető adókönyvébe. Akkor a kiscgazda nem lesz kiszolgáltatva a kereskedőnek és a hasznot a termelő élvezi nem pedig a közvetítő.

Egyedül ezeket óhajtottam a t. miniszter ur figyelmébe ajánlani. Az eszme, a melyről szóltam, megérdemli, hogy méltó megfontolás tárgyát képezze. (Helyeslés a baloldal hátsó padjain.)

Lukács László pénzügyminiszter csalódnak nevezi az adók emelkedését. Lepsényi indítványát nem fogadhatja el, mert ha ez megtörténék, a csizmadia csizmával, az ujságíró pedig vezércikkelyiel akarná fizetni az adóját.

Lepsényi Miklós: Személyes kérdésben kérek szót.

Elnök: A képviselő ur személye nem támadtatott meg: (Derűtség.) csak szavai értelmének helyreigazítása címén kérhet szót.

Lepsényi Miklós: Arra a szellemes megjegyzésére a t. miniszter urnak, hogy a termelők gabnában, az ujságírók pedig vezércikkében fognak fizetni, megjegyzem, hogy az álladalom...

Elnök; Kérem, ez nem a képviselő ur személyét illeti.

Lepsényi Miklós: Szavaim értelmét!

Elnök: Akkor csak szavai értelmét igazíthatja helyre, a tárgyhoz megjegyzéseket nem tehet.

Lepsényi Miklós: Csak azt jegyzem meg, hogy az álladalomban a katonaságnak szüksége van a terményekre, de a vezércikkekre nincs szüksége. (Derűtség balfelől.)

Elnök: A képviselő ur nem szavai értelmét magyarázta, hanem replikázott. Erre nem volt joga a képviselő urnak; ezért rendre utasítom. (Helyeslés.)

Lepsényi Miklós: Köszönöm az elnök ur pártatlanságát!

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy nem szabad észrevételt tenni az elnöki kijelentésre.

Lepsényi Miklós: Csak megköszöntem!

Elnök: Megköszönni sincsen joga; tessék a szabályokhoz tartani magát (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Melnár János: néppárti. Három, de nagyon rövid kérésem volna e tételnél a t. pénzügyminiszter urhoz, és pedig az egyik a konyhasónak, a második a marhasónak elárúsítására vonatkozik, a harmadik pedig szól a sósvizek, a sósforrások, az úgynevezett sóskutak használatáról.

A só életszükségletet képez, és mégis vannak Magyarországon helyiségek és idők, a hol és a midőn napokszámra nem kapni sót. Oka pedig ennek az, hogy szerintem kevés a sóhivatal és épen azért igen kérem az igen t. pénzügyminiszter urat, ha a sóhivatalokat megszorítaná és különösen Nyitrának adna sóhivatalt, a melynek környékéről igen panaszkodnak a sóhiány miatt. Ez könnyitné a sóbeszerzést is a szegény nép számára, a mely most 13 forintért kényszerül épen Nyitra vidékén fizetni a sót, holott ha sóhivatal volna, 11 forint 40 vagy 45 krajcárért is kaphatná métermázsáját.

A második kérésem a marhasó elárúsítását illeti. Több helyütt panaszkodnak és különösen Nyitramegyében, hogy egész Nyitramegyében csak tiz helyen árulják a marhasót és azért kérem a t. pénzügyminiszter urat, hogy szíveskedjék általában, de különösen azon megyében a marhasó árudákat szaporítani, mert úgy vélem, hogy az az országnak is érdekében volna, mert minél több az elárúsító hely, annál több a vevő és a jövedelem is.

Harmadik kérésem a sósforrásokra vonatkozik. 1843 után, számtalan sós kutat Erdélyben főleg, de Magyarországon is az abszolút kormány betömetett. Midőn 1868-ban törvényt hoztak erre, már akkor felszólaltak itt e házban s kérték azt, hogy azon sóskutak és források, a melyeket az abszolút kormány erőszakkal betömetett, ismét megnyitassanak. Akkor ezen kérdés elhangzott és nem nyert kellő megoldást. Épen ezért legépen szabad a t. ház figyelmét ezen ügyben újra felkeltenem és a t. pénzügyminiszter urat kérem, hogy miután igen sok község és annak számtalan lakója meg van fosztva ezen jogtól és élvezettől, a mely pedig számunkra törvényben gyökerezik, kegyeskedjék intézkedni, hogy az abszolút kormány által betömetett sós kutak újra megnyitassanak.

Rakovszky István: néppárti. A Rábaszabályozás ügyében a költségvetésben 19.800 forint van felvéve. Elfogadom a tételt, bár tulságos kicsinynek találom. E tekintetben azonban egy kérést bátorlódok a t. miniszter urhoz intézni. A Rábaszabályozás t. i. oly hiányosan lett keresztülvive, hogy annak a vidéknek

nem áldása, hanem ostora. Minthogy e dolog nem tartozik e tárca keretébe, itt most erről nem szólok bővebben; mi ezt majd mindenestül szóba fogjuk hozni e házban, talán külön indítvány formájában. Csak arra hívom most fel a t. miniszter ur figyelmét, hogy azok a terhek, melyek a Rábaszabályozás következtében a népre nehezdednek, elviselhetetlenek, annyira hogy a nép között már veszedelmes tünetek mutatkoznak: összebészélnék, hogy nem fizetik meg semmi áron ezt az adót.

Hogy ez állításom való, mutatja az is, hogy nemrég Sopronmegye közigazgatási bizottságában is szó volt erről s a pénzügyminiszter legfőbb hivatalnokai a megye területén, maga a pénzügyigazgató elismerte, hogy az adókat a nép már képtelen megfizetni, hogy tömegesen tagadja meg a fizetést, még a hatalomnak sem enged és hogy ott már más adóalap nincs is, mint maga az ingatlan. Nagyon kérem tehát a t. miniszter urat, tegye lehetségessé az adóhivatalnokoknak, hogy e részben emberségesen bánjanak a néppel, ne fessék túl az adóprést, legyenek elnézősek; mert ha van igazságtalan adó, ez a legigazságtalanabb mind között. De nemcsak e szempontból kell elnézéssel lenni, hanem szociális szempontból is. Mindenütt hangoztatják, hogy a nép között terjed a szocializmus. Ismerem azt a vidéket, és megdöbbenve láttam, hogy az azelőtt olyan jómódu Rába-vidéki gazdaközönség között is nagy mértékben terjedt a szocializmus. Ennek egyik főoka ez a nagy adó. Mert, mint alkalmam lesz kimutatni, olyan pongyolán, olyan felületesen, olyan rosszul még sohasem lett vizsábályozás keresztülvive, mint itt. Addig tehát, míg e bajon segítve nem lesz, — a mire már történetek is lépések — legyenek elnézéssel a nép iránt.

— Március 20. —

Mentelmi ügyek.

Tizenegy képviselő mentelmi jogának föltűggesztését tárgyalták. Podmaniczky Frigyes báró és Rakovszky István mentelmi ügyeinél fejlődött csak ki vita. A ház azonban ezeket is kiadta. Érdekes, hogy Fabinyi Teofil hajdani igazságügyi miniszter is Rakovszky mentelmi jogának föltűggesztése ellen szavazott, a miért az ellenzék élénken meg is éljenezte.

Kik akarják leszállítani az adót?

Választások előtt minden jelölt adóleszállítást követel. Bármilyen párthoz tartozzék, mind panaszkodik a vagy adó miatt s üti a mellét, hogy őt válasszák meg, majd hiszen rajta lesz ő, hogy kisebb legyen az adó. Miért beszélnek így? Azért, mert tudják, hogy ezt a beszédet szívesen hallja a nép. Ha aztán felkerülnek az országházba, a szájukat se nyitják föl. Legfőlebb ha ásitának. Eddig legalább még egyetlen egy párt, még a függetlenségi párt se követelte határozottan az adó leszállítását. Panaszkodik ugyan a nagy adó miatt, de *határozati javaslatot* nem nyújtottak be az adó leszállítására.

Amit azonban még soha nem tett meg egy párt se, azt megtette a március 18-iki országgyűlésen a legfiatalabb párt, a *néppárt*. Tanusítja országgyűlési rovatunk.

A néppárt elhatározta, hogy a földadó leszállítását követelni fogja a házban s *határozati javaslatot* nyújt be, hogy tétessék köteleességévé a pénzügy-

miniszternek, erre vonatkozólag még a jelen ülés alatt törvényjavaslatot tenni a Ház asztalára.

A határozati javaslatot, melyet az országgyűlési rovatban március 18-iki dátum alatt szószerint közlünk, a párt megbízásából Rakovszky István nyújtotta be s okolta meg, egy igen sikerült beszédben. Aláírta az egész néppárt.

A néppárt azonban ezzel még nem elégedett meg.

Határozottan akarta tudni, hogy kik vannak az adó leszállítása mellett s kik ellenzik azt. Azért azt kérte az elnöktől, hogy az adó leszállításra vonatkozó javaslat fölött névszerint sravaztassa meg a Házat.

Az elnök elrendelvén a névszerint való szavazást, a következő eredmény tünt ki:

A földadó leszállítása mellett szavaztak:

Juriss Mihály, Justh Gyula, Kalocsay Alán, Kálmán Károly, Károlyi Sándor gróf, Kende Béla, Komjáthy Béla, Kossuth Ferenc, Kubik Béla, Kubina József, Lakatos Miklós, Lepsényi Miklós, Lukáts Gyula, Major Ferenc, Makfalvy Géza, Marsovszky Endre, Meszlény Lajos, Meszlény Pál, Molnár János, Mócsy Antal, Okolicsányi László, Páder Rezső, Péchy Tamás, Polónyi Géza, Ragályi Lajos, Rakovszky István, Rátkay László, Sággy Gyula, Serbán Miklós, Thalgy Ferenc, Tóth János, Zichy Aladár gr., Zichy János gr., Antal Pál, Biró Lajos, Bogyay Máté, Bolgár Ferenc, Brázay Kálmán, Buzáth Ferenc, Farkas Balázs, Farkas József, Förster Ottó, Gulner Gyula, Hock János, Horánszky Nándor.

A földadó leszállítása ellen szavaztak:

Jovanovich István, Jovanovich Szilárd, Josipovich Imre, Kammerer Ernő, Karácsonyi Jenő gróf, Kemény Akos báró, Kovács Pál, Kovácsy Sándor, Kozma László, Kubinyi Andor, Kubinyi Géza, Kubinyi György, Kis Pál, Krajesovics Sándor, Lázár Menyhért, Lehoczky Vilmos, Léway Lajos, Lónyay Sándor, Lukács László, Luppá Péter, Magyar Kossa Géza, Matlekovich Sándor, Mattyasovszky Gyula, Matuska Péter, Melczér Vilmos, Mezey Mór, Mikszáth Kálmán, Molnár Antal, Molnár Béla, Münnich Aurél, Nagy Mihály, Nákó Kálmán gróf, Nedecey János, Neiszidler Károly, Naményi Ambrus, Neumann Armin, Nyegre László, Óváry Ferenc, Pap Géza, Pap Samu, Perczel Dezső, Pildner Ferenc, Pinkovich József, Plósz Sándor, Polyák Béla, Pulszky Agost, Popovich Vazul, Radocza János, Radó Kálmán, Radvánszky György, Ragályi Béla, Rakovszky Géza, Rétyi Mihály, Rozenberg Gyula, Smidt Gyula, Schreiber Frigyes, Schvicker Henrik, Semsey László, Simó Lajos, Sipeki Sándor, Sréter Alfréd, Szaploneczay Miklós, Szemere Attila, Szende Béla, Szentiványi Kálmán, Szivák Imre, Szuhányi Ferenc, Telegdy József, Teleky Sándor gróf, Tisza István gróf, Tisza Kálmán, Török Bertalan, Urányi Imre, Urbanovszky Ernő, Veszter Imre, Vörös László, Vass Béla gr., Weisz Bertold, Werner Gy., Wlasics Gy., Zsámbokráthy József, Zsilinszky M., Aidingér János, Ámon Ede, Andrassy Tiv. gr., Apáthy Péter, Arányi Miksa, Adamovics Béla, Babó Lajos, Bánffy D. báró, Bedő Albert, Beksics Gusztáv, Beles János, Belicska Béni, Beniczky Árpád, Bernády György, Bessenyei Ferenc, Binder Vilmos, Chorin Ferenc, Ciscán János, Csáky Albin gr., Csipkay Károly, Darányi Ignác, Dániel Gábor, Donahidy Viktor, Dokus Ernő, Dózsa Endre, Dörr Soma, Dedovics György, Engelmayer József, Erdély Sándor, Esterházy Kálmán gr., Fabinyi Teofil, Falk Miksa, Farbak István, Fejérváry Géza br., Fenyvessy Ferenc, Fiáth Miklós br., Fluger Károly, Gajary Ödön, Gajary Géza, Grenzenstein Béla, Groisz Gusztáv,

Ez volt az egész, amit először beszéltem az özvegygyel. Azután ritkán beszéltem vele, mert ahol legkevésbé tartózkodtam, az mindig otthon volt. Késő este tértem haza és korán reggel mentem el.

Egy hét alatt annyit megtudtam az özvegyről, hogy a férje már rég elhalt, a családját, amint egy írőhoz illik, egy krajczár vagyon nélkül hagyta, az özvegy asszony sokat törte a fejét, fáradt, dolgozott, míg gyermekeit fölnevelte. Azután következett a legnagyobb szenvedés. A gyermekei egymásután haltak el. Egy fia és egy leánya maradt. Pedig voltak kilencen. A leányát férjhez adta, a fiát szobrásznak adta. Láttam a „Józsi“-t, lehetett úgy huszonkét éves. Értelmes fiatal ember volt, kék szemekkel, szelid tekintettel. Keresett havonta vagy kilencven forintot. Úgyes szobrász volt, vén embereknek parancsolgatott, egész osztályokat vezetett. Oly gyönyörűen mintázott, hogy magam is bámultam a munkáin, mikor az édes anyja nagy gondossággal helyezte el szobámban a bizarr Galatheákat, Amorokat, Vénusokat, Niobe csoportot és a szíves Higienát. Boldogan suttozta, hogy ez mind a „Józsi“ műve. Gyakran láttam az anya istápját, a derék „Józsi“-t, amint festői Rembrandt kalapjában távozott, hogy a Kerepesi-úton egy új hatalmas palota belsején megörökítsen egy csomó különböző angyal csoportot. A palota színháznak készült, a Józsinak ki kellett tennie magáért.

Ugy este tizenegy óra lehetett, mikor egy alkalommal hazatértem.

Az özvegy a rácshoz volt támaszkodva és belebámult a sötétbe. Különös volt előttem, hogy ilyen későn még fönn van.

— Még mindig fönn?

— A fiamat várom, de nagyon nyugtalan vagyok.

— Miért?

— Még sohasem maradt ki tizenegyóráig. Alighanem éjjeli munkára fogták ott. Most már nem is várom.

Azzal lepihent. Jó magam rendes szokás szerint reggel elmentem s csak harmadnap alkonyatkor tértem vissza. Időközben Győrben voltam. Amint beléptem a kapun, a házmesterné még a földszinten elfogott.

— Jaj, ne tessék felmenni, tekintetes úr!

— Miért?

— Jaj, oda van! oda van!

A következő pillanatban, mintha puskából löttek volna, úgy rohantam föl a lakásomba.

Az özvegy asszony szobája tele volt emberekkel. A szoba közepén egy ágyon ott feküdt a Józsi. Az arca vértől borítva felismerhetetlen volt, a lábai görcsösen kacsáltak. Az asszony abba hagyott a jajgatással s hozzám fordult. Elkezdett görcsösen kacagni, a szemei gyanusan tüzeltek. Jobban megrémültem tőle, mint az egész látványtól.

— Látja, látja uram? Az egyetlen fiam. Hát éljek én tovább? Hát mondja, mondja, van hát — Isten???

Egész valómban meg voltam döbbenve. Áttértem a saját szobámba, de nem bírtam pihenni. Hallottam a a velőtrázó jajgatást, sirást és a görcsös kacagást. Hallottam a nehéz nyöszörgést, amit a haldokló véghez vitt. Fülemben csengett az orvos suttozó hangja, amint ridegen kijelentette, hogy az éjjelt a Józsi aligha fogja megérni.

A Józsi a négy emeletnyi magas tetőről zuhant alá. Egy vékony deszkán állt, egy gyömmüles csomót mintázott. A deszka megbillent, a Józsi lezuhant.

Azalatt míg az édesanyja a kenyérkeresőt várta, a mentők kocsiába tették a fiút s vitték a sir számára...

Jött vagy három orvos egymásután. Megvizsgálták, — azután receptet sem irtak. Jeges borogatással tán kihuzza két huszonnégy óráig. Többé azonban nem jön magához...

Az éjjelt ébren huztam ki a szomszéd szobában. Elővettem dr. Boissaire munkáját, amelyben a lurdi csodákat írja meg. Épp akkor jelent meg ez a mű. Mikor az utolsó lapot átfordítottam, kireggedett. Egy erős elhatározás fogott meg. Szomorúan beballagtam a „Magyar Néplap“ szerkesztőségébe s athívtam a Stampfel bácsit. Rokonom az öreg úr, a közelben lakott.

— Stampfel bácsi, van-e lurdi vize?

— Van öcsém.

— Adhat-e egy üveggel?

— Adok öcsém.

— Előre is köszönöm.

— Szívesen öcsém.

Délután az „öcsém“ a zsebébe szorított egy üveg lurdi vizet s vittem haza a Bethlen utcába.

Alig bírtam az özvegy asszonyt lecsitítani. A Józsi már akkor egészen a végét járta. Az édes anyja le akart ugrani a harmadik emeletről. Nagy nehezen rávettem, hogy imádkozzék. Azután locsolja meg ezzel a vízzel. Locsolja meg háromszor, négyszer.

Nem vártam be, hogy megfogadja a tanácsomat. Rohantam le a lépcsőn, mert nem szerettem látni a halottakat. Irtózatos drámákat sejtettem.

Csak negyednap kerültem haza. A házmesternéhez mentem be.

— Nos, eltemették?

— Kit?

— A Spelhoffer Józsefet.

El nem temették, hanem most eteti az anyja.

— Ne tréfázzon.

— Istenemre mondom. Mindenki csodálja, bámulja.

A Spelhoffer él, a folyósóra kitipeg és beszél. Csak egy kicsit zavaros. Az orvos azt mondja, hogy különös Isten csodája, amit az orvosi tudomány megfejteni képtelen. Az anyja meg azt mondja, hogy szentelt víz segített rajta. Hihhi!

A szívem egy nagyot dobbant. Oly erősen lüktetett, hogy a szó elakadt bennem.

Félve mentem föl a Spelhofferékhez. A Józsi éppen evett, kezét fogott velem és beszélt.

Az a Józsi, akinek a feje össze-vissza volt zuzva, a fél teste össze-vissza törve, aki lezuhant a negyedik emeletről, akiről lemondtak az orvosok, akit temetni készültek, aki számára nem volt többé orvosság, egy tenyérnyi vörös folttal a homlokán rám mosolygott, beszélt, kezével megszorította kezemet, talpra állt, járt és ma egészséges ember.

Az édes anyja szeméi tüzeltek és kacagott. Nem az a kacaj volt többé, ami néhány nappal azelőtt megfagyasztotta ereimet. A szívből jövő, boldog anyagi mosoly.

— A lurdi víz! a lurdi víz! suttozta erős meggyőződéssel.

— Hihhi! hangzott nyomában jobbra-balra a megvető kacaj.

A csodatevő Isten kezeit mutatja, az emberek látják, tudják. Mivé lesz a világ, mikor mégis ezzel felel rá:

— Hihhi!

H I R E K.

Gyümölcsajtó boldogasszony ünnepére való tekintetből lapunkat egy nappal előbb kellett megjelentetnünk, így e számot szerdán éjjel tettük postára.

Rettentő elvadultság. A Gyöngyösi Lapokban olvassuk a következő, állapotainkat jellemző esetet: „A zsidó farsang alkalmából valaki azt az izetlen és egyenesen törvénybe ütköző dolgot követte el, hogy papi ruhába, misemondó ornátusba öltözött, a nyakába keresztet akasztott s így kiöltözve, mint „maszk“ járkált utcáról-utára, házról-házra. Mondanunk se kell, hogy az isteni tiszteletre szánt tárgyak s ezek között a templomi öltözetek profanizálása, hivatalból üldözendő cselekmény. Kiváncsiak vagyunk, ki birja-e és ki akarja-e nyomozni a rendőség azt a jeles firmát, aki izetlen cselekedetével egy egész nagy felekezet vallásos érzületét ennyire megsértette és kigunyolta.“ Eddig a közlemény. Szinte bizonyosra lehet venni, hogy ezt a gyalázatoságot megint Goldstein Számi követte el, hiszen a keresztények tudnak is a zsidók farsangjáról, nem is. Csak két dolgot csodálunk, azt t. i. hogy noha utcáról-utára, házról-házra járt az a gazfickó, a rendőség még se fülelte le; és azt, hogy senki őt föl nem pofozta, vagy le nem ütötte. Az az, ezen se csodálkozunk, hiszen a keresztény kath. vallást bántatlanul piszkolhatja minden zsidó kölyök. Hát csak rajta! Ki tudja ugyanis, mely percben üt a bosszuállás órája, mint ütött már Ausztriában.

Ritka honleány. Azt mondja a régi rekruták nő-tája: „Ritka az az édes anya, kinek hét fia katona“. Bizony ritka, különösen a mai világban, mikor a módosabbakat az erkölestelenség a szegényebbeket pedig a nehéz életviszonyok annyira elesigázzák, hogy nemzedékük évről-évre satnyább lesz. Manap tehát csak igen elvétve találkozik olyan honleány, amilyen Sámson Lászlóné, született Szabó Katalin miskei lakosnő volt, kinek folyó hó 13-án hat katona fiu és egy 16 éves legényke állta körül könyezve a koporsóját. Két fiú már kiszolgált a katonaságot, kettő tényleg szolgál még a csendőrségnél, kettőt pedig hét nappal az édes anya halála előtt soroztak be. Talán ez az esemény vált végzetessé a szerető anya szívére. A hadak Ura Istene legyen jutalmazója, amiért oly derék fiakat nevelt a hazának!

Vissza az Istenhez! Örömmel szemléljük azt a mozgalmat, melyet az angol nép körében észlelünk, mert reményt kelt bennünk az iránt, hogy kicsinyenkint más nemzetekre is áthat s megtöri a zsidószabadkőmives istentagadást és hitetlenséget, mely immár az egész világ műveltebb nemzeteit megfertőztette. Mig ugyanis a szabadkőmives zsidók rabigájában görnyedő

nemzetek azon dolgoznak, hogy a vallásoktatást még a kisiskolákban is eltiltsák és az emberiséget olyan baromiségbe sülyeszszék, amilyenben ők maguk élnek, addig a zsidóuralomtól független angol nemzet körében az iránt indult meg egy hatalmas mozgalom, hogy Viktoria királyné uralkodásának 60-ik évfordulójára olyan tudományos egyetemet akar létesíteni közadakozásból, amelynek *vallásosnak* kell lennie. Ez egyetemen, noha az angol nemzet protestáns, a kath. vallásnak is külön tanszéke lesz, sőt aquinói szent Tamás vallásbölcseletét is tanítani fogják. Az egyetem rektorát a 60 tagból alakított kormányzóbizottság tagjai fogják választani a maguk köréből. Az egyetem rektorává meg lehet választani nem csak protestáns férfit, hanem jezsuitát is, de istentagadót vagy szabadkőmiveset nem soha. Ideje is, hogy ilyen tudományos intézeteket létesítsünk, mert Isten ellen nincs okosság és bölcsesség, csak esztelenség.

Bőjti körlevél. A pannonhalmi főapátság elkülönített egyházerületének gondos kormányzója Fehér Ipoly főapát ur ő méltósága gyönyörű körlevelét köszönettel vettük. A körlevél, mely bőjt első vasárnapján a főapátsági terület összes plébániáiban fölolvastatott a szöszéken, sőt a hivek közt is terjesztetett, ami kétségkívül fényes bizonyossága a főpásztornak hivei iránt nyilvánuló atyai szeretetének és gondoskodásának: a jó cselekedetekkel összekötött éiő hit szükségességét fejtegeti apostoli ékesszólással és meggyőző erővel.

Egy liberális körjegyző. *Krestán* című tót lapunkban ugyancsak találó vonásokkal volt lefestve Kugyelka József gyetvai jegyző. A találó arckép láttára az ügyesség ezuttal is mélyen megbotránkozott és pört indított a lap ellen, mert szerinte a jegyző és anyakönyvvezető nem lehet olyan, amilyennek a cikk mondotta. A vádlott azonban, aki az említett jegyzőnek unokaöccse, *harminché* tanut hozott magával, akik mikor fölolvasták előttük a cikket: egytől-egyig ráismertek benne a jegyzőjükre s azt vallották, hogy az bizony szakasztott olyan, amilyennek őt a cikk rajzolta. E nyilatkozatra még az ügyész is elképpedt s mit volt mit tennie; szégyenszemre visszavonta a vádat s kérte a törvényszéket, tegye át a pör iratait a panaszos jegyző fölöttes hatóságához, hogy verje el rajta a port. A törvényszék helyt adott az ügyész előterjesztésének és a kincstárt e kis multságért elmarasztalta 637 forint és 40 krajcár költségben, amelyből 540 forint jut a tanuknak (kár, hogy vádlott nem hozott néhány száz tanut, hadd kaptak volna szegények néhány forintot), 50 forint a védőnek, 19 forint a vádlottnak, 13 forint a tolmácsnak és 15 forint 40 kr. a budai esküdteknek. A tárgyalás éjjeli félegy óráig tartott. A fölmentésnek örülnünk, de azt kérdezzük, helyén van-e, hogy egy jegyző büne miatt az államkincstárt ily teher érje? A kincstárban az adózók pénze van. De hát az adópénz arra való-e, hogy malactermészetű jegyző által okozott költségekre fordítsák? Nem olcsóbb lett volna a cikk pörlése helyett egyszerűen figyelmeztetni az illetékes hatóságot, hogy vizsgálja meg a jegyző dolgait? Ez nem került volna egy fillérbe se s az eredmény ugyanaz lett volna. Nem ártana ám egy kicsit a keresztény ujságírókat is, meg az adózók filléreit is kimélni.

Tiszta választás. Folyó hó 18-án volt N.-Verőczen a községi tisztviselők választása. A liberálisok nagyban erőlködtek, hogy legalább egy-két helyet megszerezhessenek embereiknek. Azonban hiába, mert *Hanzély* főszolgabíró, aki a választást vezette, szigorúan megőrizte pártatlanságát s így az összes helyeket néppártiak foglalták el. A 20—30 liberális a bíró válasz-

tásánál még fejtett ki egy kis erőfeszítést, de mikor 109 szóval találta magát szemben, szégyenkedve kullongott félre s így a többi tisztviselők már egyhangulag választották meg.

Kölcsönközvetítők. Az apróhirdetések között gyakran megjelennek a kölcsönközvetítők, a kik „hatósági-lag engedélyezett kölcsön közvetítő intézet” cím alatt igénynek személy- és tárcáhitelt bárkinek. Az üzlethez nem kell hatósági engedély, csupán a hatóságnak be kell jelenteni s engedély alatt ezt értik az illetők, a kiknek maguknak egy krajcár hitelük sincsen és másoknak hitelezni akarnak. Ha a hirdetett olcsó hitel megszerzéséért valaki fölkeresi őket, vagy ír nekik, utánjárás költségeik fejében előlegeket kérnek. Persze ezért egy lépést sem tesznek. Ha azonban valamelyik türelmetlen fél újra fölkeresi őket, azzal biztatják, hogy minden rendben megy, de a bank vagy pénzintézet egyik-másik hivatalnokának megpuhítására, még pénzre van szükségük. És erre a célra már több pénzt kérnek, amit legtöbbször meg is kapnak. A fél újabb sürgetésére végül azt írják vissza, hogy a tudakozó irdca hitelképességükre kedvezőtlen információt adott s így érdekükben többet nem tehetnek. A becsapott emberek legtöbbször elkeseredéssel veszi a dolgot tudomásul, de panaszt nem tesz, mert fél az utánjárásoktól. A legutóbb is Pintér Sándor gyulafehérvári lakos és Csermicky István miskolci földbirtokos tett följelentést Schwarz Zsigmond és Fried Illés pénzügyőrök ellen, akik a két hivatalnoktól mintegy 550 frtot csaltak ki. Schwarz Zsigmond, akit a főváros területéről már örökre kitiltottak a legutóbb álnéven Kispesten folytatta üzelmait, a r. ndőrség nyomában letartóztatta, a másik ellen pedig a vizsgálatot megindította.

Adakozás. Knezits József részére adakoztak Rác-Kevéről Kalmár Mihály, Viski Antal és Uzelman Ferenc 50—50 krt. Podrusik Jánosné ugyancsak Rác-Kevéről 1 frt.

Kimutatás. A Nyulason, Mosonmegyében tervezett Szent-Sziv templomának építési alapja az utolsó kimutatás szerint 5216 frt 41 kr.

Ehhez újabban a következő kegyes adományok járultak:

Mehrerauból P. Ch. szent misékre 60 frt. Saár-ról Hevesm. Csollány Imréné 1 frt. Csollány N. iskolásleányka 50 kr. Több iskolás részéről 70 kr. Nyiregyházáról Szabolcsm. nt. Bányász Endre ur által N. N., Locsmándról Sopronm. Sturm József, Miskolcra Privilovic Sándor, Valláról Sopronm. N. N., Duna-Almárról Komáromm. Kiss Gyula, és Torna faluból Sopronm. Nogáll Károly plebános 1—1 frt. Nyulásról Décsinger Ferenc 30 kr. Perselypénz 1 frt. 77 kr.

Tehát az építési alap jelenleg 5286 frt. 68 kr.

Ugyane szent célra ft. Léway Pál gátai plebános ur 20, ft. Nogáll Károly tormafalusi plebános ur 12 intenciót volt szives elvállalni.

Kegyes jötevőinknek legyen állandó helyök Jézus szent szívében!

Házay Lajos plebános.

Stáció képek, menyezetek, lobogók, valamint bármily nemű egyházi szerek jutányos árak mellett kaphatók **Oberbauer A.** utóda cégnél, József kir. herceg és Klotild kir. hercegasszony ó cs. és kir. fens. udvari szállítójánál.

Ellsmert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Egyházi szerek, templomi zászlók és lobogók stb. bevásárlására ajánljuk **GAVORA JÓZSEF** egyházi szerek műintézetét Budapest váci-utca 17.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Ausztria. A választások még egyre tartanak s ezzel természetesen az izgatottság is. Minden nap sulyos csapásokat mér a liberálisokra, míg a keresztény pártoknak új diadalokat hoz. A liberalizmus, mely hajdan ép oly erős volt Ausztriában is mint nálunk, övé levén a hatalom és dicsőség, egyre gyöngül, összeesik. Mint a hektikás ember nap-nap után nehezebben lélekezik, így van az osztrák-liberálisok pártja is. Egyre fogy belőle a szusz. Az antiszemita, vagy mint hivatalosan nevezik őket, a keresztény szocialisták pártja a legerősebb párt. Ez fog a parlamentben vezetni és irányítani. A bécsi pártválasztások alkalmával az osztrák főpapok: *Gruscha* herceg-érsek, *Angerer* püspök és *Hanswiroth* apát ismételtelen megjelentek a szavazó urnánál és valamennyien az antiszemita jelöltekre szavaztak. Ezek aztán főpapok! Nem félnek a körülmélet ujságírók kiáltozásaitól. Nálunk is kellene egy kis antiszemita áramlat.

Görög-török marakodás. Mult vasárnap végre a nagy hatalmak hajói megkezdték Kréta körülzárolását és a görög csapatok ártalmatlanná tételét. Mig a hatalmak követői Athénben és Konstantinápolyban a közbelépésre vonatkozó jegyzéket átnyújtották, addig Kréta aatt egy kis csetepaté is folyt le. Ugyanis egy görög dereglye *Sebenicó* nevű osztrák-magyar torpedó hajóra lövöldözni kezdett. Persze, hogy e kihívásra *Sebenicó* se hallgatott, hanem visszalőtt. Ennek aztán az lett a következménye, hogy az osztrák-magyar hajó annyira megsebesítette a görög dereglyét, hogy elsüllyedt. Személyzetéből senki se veszett el. Szerencsésen kiusztak a partra. Az európai hadihajók azt az utasítást kapták, hogy a lehető le szelidebb formában lépjenek föl. — A bonyadalomnál sokkal veszedelmesebb Törökország hitszegő magatartása. Törökország kormányszata napról-napra jobban züllik szét. Nem képes rendet tartani az országban. Annál kevésbé képes a kívánt reformokat életbe léptetni. A katonaság nem kap zsoldot, kénytelen lopással, rablással, fosztogatással tartani fön magát.

HITBUZGALMI ROVAT

III. szt. Sziksztus pápa.

Március 28.

Rómában született a negyedik század végén. Erényes életével már ifjúságában kitünt. Méltónak is találtott azért arra, hogy pappá szenteltessék.

Ez időben, midőn Szixtus pappá szenteltetett,

418-ban, Zozimus pápa a Pelágus-féle eretnekséget kárhóztatta, aki hamisan tanított az eredeti bűnről, a megigazulásról és a szent malasztról.

A pelágiánusok, hogy hamis tanításukat annál sikeresebben terjeszthessék, a többi közt azt is említették, hogy Rómában Sixtus pap is helyesli tanításukat. Sixtus, mikor meghallotta, mit terjesztenek róla a pelágiánok, levelet írt Afrikába a hívekhez, amelyben tiltakozott az ellen, mintha ő a pelágiánok mellett lenne.

Irt az ez időben élt hippói püspöknek, szent Agostonnak is. Szent Agoston ugyanis szintén hallotta, hogy Sixtus a pelágiánok pártján állana. E miatt nagyon elbusult. De Sixtus megvigasztalta; levélben biztosította, hogy ő nemcsak nem pártolta a pelágiánokat, hanem ellenkezőleg, épp ő küzdött ellenük a legerősebben. Szent Agoston megvigasztalódott és Sixtust két levélben is megdicsérte buzgóságáért.

432-ben Celestin pápa meghalt. Utódjává egyakkorral Sixtus választotta.

A konstantinápolyi patriarha, Nesztorius Jézus Krisztusról hamisan azt tanította, hogy benne két személy van, isteni és emberi, hogy következésképp szűz Máriát nem lehet Isten anyjának nevezni, hanem csak Krisztusénak. E hamis tanítás ellen a püspökök 431-ben Efezus városában zsinatot tartottak és ott ünnepélyesen kijelentették, hogy Jézus Krisztus nem két, hanem csak egy személy, még pedig isteni, hogy ennél fogva szűz Mária méltán mondatik Isten Anyjának.

Sixtus e zsinat határozatát megerősítette és Nesztort felszólította, ismerje be tévedését és vonja vissza állítását.

Sixtus a bűn ellen, követetett el legyen az akár a hit ellen, akár az erkölcs ellen, erélyesen küzdött. A bűnös iránt azonban a lehető legszivesebb volt. Történt, hogy egy előkelő római polgár, Basszus, Sixtust gyűlölte. Gyűlöletében nem átalotta Sixtust rágalmazni is. Borzasztó alattomos gonoszságról vádolta a pápát. A dolog nem maradt annyiban. Vizsgálat indított meg. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a vád hamis, hogy Basszus híresztelése alávaló rágalom. Basszust e miatt 56 püspök egyházi átokkal sújtotta, úgy, hogy az alól csak halálos ágyán lenne feloldozható. Basszusnak alávalóságát azzal viszonzta Sixtus, hogy mikor Basszus megbetegedett, róla atyailag gondoskodott, őt meglátogatta, az egyházi átok alól feloldozta, a menyeyei uti eledellel ellátta, sőt tisztességes eltakarításáról is gondoskodott.

435-ben meghalt a ravennai érsek, János. Az érseki tartomány püspökei egy ravennai áldozópapot választottak meg. A pápa azonban a választást meg nem erősítette. A pápa elé járult küldöttség vezetője Kornél, imolai püspök volt. A pápa kérdé, ha vajjon, mind megjelentek-e előtte, a kik a küldöttséghez tartoztak. Kornél az ő kíséretét még nem mutatta be a pápának. Midőn pedig a pápa kívánságára bemutatta: a pápa a kíséretében levő Péter nevű áldozó papra mutatott és azt mondta, hogy ez lesz a ravennai érsek. A ravennai küldöttség ezen elsodálkozott. De még inkább elámult, mikor a pápa elmondta, hogy álomlátása volt. Megjelent előtte szent Péter apostol és Apollinarisz vértanu. Közöttük egy fiatal, de tekintélyes térfü állott. A megjelent szentek meghagyták Sziksztusnak, hogy ez a fiatal ember legyen a ravennai érsek. Ezt a fiatal embert Péterben, Kornél püspök kíséretében ismerte fel a pápa, azért tagadta meg a ravennaik által megválasztottnak megerősítését és nevezte ki Pétert ravennai érsekké. Péter helyt is állt az érsekségben. A szen-

tek s a legkiválóbb egyházi szónokok között tiszteljük aranyoszavú szent Péter néven.

Sziksztus 8 éven át kormányozta az egyházat. Meghalt 440-ben, márc. 28-án.

Kövessük Sziksztus rogyogó példáját az igaz hit erélyes, bátor védelmezésében, az ellenségekkel való jól tevésben, a templomok ékesítésében, a szegények gondoslásában, hogy Jézus szeretetétől áthatva Jézusért éljünk és haljunk.

Sz. Alajos társulata.

Az esztergomi róm. kath. főgimnázium igazgatója a minap szóvá tette, hogy a tanulók közül sokan kötelességük teljesítés s hasznos foglalkozás helyett inkább csavargással vagy regényolvasással ölik el a drága időt. Kérte azért a szülőket és a szállásadókat: ügyeljenek jobban a tanulókra, mert azok a csavargó vagy regényolvasó iskolába járók elpazarolják a drága időt, a tudományokban elő nem haladnak, ellenkezőleg romlanak, és mérget szívnak magukba a férc regényekből.

Ez intő szó nemcsak az esztergomiaknak, de a más városbelieknek sőt falusiaknak is szól. Hiszen ez a nyavalya nemcsak az esztergomi, de sajnos a más községbeli ifjuság között is dúl.

Hej az a falusi paraszt fiú, az a legény is fájdalom el-elcsatangol, éjjel táján, vagy virr dóra vetődik csak haza. Hol töltötte az éjjelt? ... Nem jól van az így! A tisztességes legényt az esti harangszó vagy legalább a 9 órai éjjeli jeladás otthon éri. Szó, ami szó, de bizony ne tartsa magát tisztességes legénynek, aki az éjjeli első, a 9, vagy tíz órai jeladásra nem takarodik haza felé. Szomorú dolog, ha annyira érzéketlen az az ifju, hogy a csavargó szóra, még szegyen pir se futja el orcáját.

Kedves tanuló ifjuság! Hogyan? Te rá érsz csavarogni? ráérsz regényeket olvasni? Hiszen nincs szeri száma a jajszónak, hogy tul vagy terhelve, hogy sokat kell tanulnod. Am ha nehezedre esik a tanulás, vagy pedig neked végkép nincs kedved tanulni, akkor jobb, ha még idejekorán visszatérsz az ekeszarvához, vagy valami mesterségre lépsz, de ne töltsd el hasztalanul ifjuságod arany napjait.

Édes atyád, édes anyád utolsó fillérét is rád költené, csak hogy ember váljék belőled.

Kérlek még! Légy őszinte! mondd csak: mennyi időt fordíthatsz te az imádságra, az áhitat gyakorlatokra, a templom látogatásra, a szentségimádásra? Fázol az imádságtól. Unatkozol a templomban. Szégyelsz áhitatos lenni. Ismeretlen előtted a szentségimádás. Ne félj ezektől! Nem ejtenek ezek csorbát rajtad. Nem hátráltatnak azok a tanulásban se. Olvasd csak szent Alajosnak életét! Nemcsak az áhitatban és szentségben, de a tanulásban, a szorgalomban is fölülmulta társait. Hasonlót olvashatsz más szentről is. Aki kitünt az áhitatban és az erényben, kitünt az a tudományokban is.

Sz. Alajos tanuló korából azt vallották nevelői és szolgálai, hogy „valahányszor szobájába nyitottak, vagy imába merülve térdein, vagy asztala mellett majd tanulva, majd jámbor könyveket olvasva találták.”

Sz. Alajos azonban az ártatlan szórakozásokat se vetette meg. Szerette a szép természetet, több kirándulást tett az Arno árnyékos partjain s a vidék olajfás halmain.

Az ártatlan szórakozás nem bűn. De a szórakozás kedvéért a kötelesség elmulasztása már az. Kötelességed legyen az első. Kötelességeid s napi imádsá-

gok elvégzése, leckéid megtanulása, feladatod elkészítése; — az általános parancsokról nem is szólok.

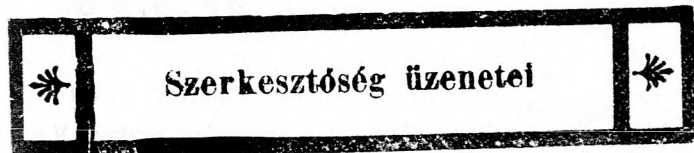
Ha e kötelességedet elvégezted és még van idő: akkor imádsággal, jó könyvek olvasásával, egyéb hasznos foglalkozással s ártatlan szórakozással töltsd el azt. Minden munkádat, minden dolgodat, sőt még szórakozásaidat is szenteld meg a jó szándék felindításával.

Karoljuk fel sz. Alajos társulatát! Alakítsuk azt meg és vezessük.

MAI KÉPÜNKHÖZ.

Fölkeltek a gyermekek. A hü cseléd már fölöltöztette őket, sőt a reggelit is feltálalta a megterített asztalra. Mielőtt azonban a kicsikék hozzáülnek: előbb hálát kell adniok a jószágos mennyei Atyának, aki őrzőangyalát küldötte hozzájuk, hogy virraszson mellettük és őrizze meg őket az éjen át és pártfogását kell kérniök az egész napra. A nagyobbik leányka, aki már iskolába jár és sok szép imádságot tanult az apácánál: ott térdel kis testvérkéi előtt, akik áratlan szívvel, csetlő-botló nyelvvél, de kész örömmel mondják utána a szép imádságok szívet nemesítő szavait. A hü cseléd meghagyta nekik, hogy ma, az édes anya névnapján nem csak verset kell ám neki mondani, hanem imádkozni is kell érte, hogy a jó Isten őt sokáig megta tsa, mert jaj ám annak a kis gyermeknek, akinek édes anyját a mennyei Atya magához szólítja. És a gyermekek imádkoznak buzgón. A cseléd örömmel nézi és hallgatja őket az ajtóban, az Isten szeme pedig a nyitott ablakon beözönlő napsugárban szemléli az ártatlan kisdedeket.

Szerkesztőség üzenetei

B. I. Barabás Igen, ingyen. — V. J. Gyula-Jováncsa. Már hogyan közölhetnök, mikor még azt se tudjuk, ki a beküldő Egyébíránt is, ha az a meser, aki június elején fogja elfoglalni hivatalát, olyan javadalmazásra pályázott és választatott meg, amilyen az elődjének volt, akkor a jövedelmét megnyirbálni nem szabad és nem lehet. Viszont csak olyan javadalmazásra tarthat igényt, amilyenért pályázott és amilyent elnyert, mikor megválasztatott. Ám ha a község azt akarja, hogy a tanítóinak minél nagyobb javadalmazásuk legyen: ez igen dicsérendő és ha megajánlja a község a nagyobb javadalmazást; helyes. Egyáltalán nem arra kellene törekedni, hogy a tanítók javadalmazását megnyirbáljuk, hanem inkább arra, hogy ha lehet, gyarapítsuk. Önöknel azonban aligha lehet. A törvény értelmében ugyanis a tanítóknak korpótlék jár és mi úgy gondoljuk, hogy ezt nem tudja a község fedezni, azért nyult szükségében ahhoz, amit bizony kár lesz, ha megnyirbál. Ennyit erre. Arra pedig, hogy önök ilven vagy amolyan újságot fognak járatosni s ehhez vagy ahhoz a párhoz fognak szegődni, ha így meg amúgy nem lesz, csak azt mondjuk: tessék. A tormaóól kivett férget ananászban erőszakkal se lehet megtartani, mert mindig vis-zakivánczik amabba. — B. I. Csepel. Még gyenge egy kicsit, de ha helyünk lesz, meghozzuk buzditásul. — K. P. Regő. Mihelyt helye szoríhatunk neki. — J. J. Széplak. Ha olyan ára van a

földnek, hogy négyszögölére 44—45 krajeár esik, akkor a nyeresz. kedő vicinálístáknak 50 krajeáron alul egy fillérrel se adják, de méltán követelhetnek többet is és a bíróság meg fogja ítélni. Megrettenteni magukat ne engedjék, Mert más vevő először is azért veszi meg azt a földet, hogy munkálja és róla éljen, másodsor pedig megveszi egészben és nem nyir ki egy darabot a közepétől. Jó is volna, ha én a posztó közepéből követelnék egy kis darabot olyan árért, amilyen akkor jutna arra a kis darabra, ha az egész vég posztót megvenném. Az olyan haladásra fűtülünk, amely vicinálissokkal akar keresztülröbogni a mi eleven testünkön. — K. J. Gyulaves. Majd ha megalakul a központi bizottság, jegyzékebe fogjuk szedni a keresztény nagykereskedők és gyárosok címeit. — M. V. Fokszabadi. Elkésett. Z. I. Kolozsvár. Hely szűke miatt lehetetlen közölnünk. — V. J. Vas-Nádasd. Egy részét már ismételtelen hangoztattuk, a más részét pedig nem szabad még csak szóba se hozni, mert elcsuknának érte bennünket. — A. J. Sárvár. 1. Ha többet jegyeznek be, több után is kell az illetéket fizetni, azért szoktak legfőlebb csak kettőt. Ha ezek meg találunk halni, lehet helyettük másokat bejegyeztetni. De sokat minek jegyeztetnénk be hiába. — 2. A cím nem határoz. Egyik cím éppen olyan elbírálás alá esik a törvény előtt, mint a másik. — 3. Jól van, amint van. A szövetezet a saját tagjain akar segíteni. Aki a szövetezet áldásaiban részesülni akar, legyen tagja. Az azonban meg nem engedhető, hogy valaki olyan cikkeket, melyeken alig lehet nyerni valamit, a szövetezetnél vásároljon, olyanokat pedig, amelyekben volna egy kis haszon, a zsidónál. Vagy-vagy. Olyan örült csak nem lehet a szövetezetet, hogy maga ellen dolgozzék. — S. J. Körös-Ladány. Tessék az intézet igazgatóságához fordulni. — M. I. Dinyés. Mégis csak az urasággal kell elintézni. Keressek föl őt küldöttséggel, amelynek valami tanultabb ember (tanító, jegyző vagy pap legyen a vezetője) és hivatkozzanak az uraság jó szívére, a nép nyomorára, a földmivelők méltó elkeseredésére stb. Hiszszük, hogy engedni fog. — K. N. P. J.-A.-Sz.-György. Ügyvédet lehet. — K. L. Budapest. 1. Veszprémbe kell címezni. 2. Egész iv papirt vegyen. 3. Méltóságos püspök. 4. Ki tudná azt megmondani előre. — J. A. Tisza-Szalók-Abád. Már hogy ne volna ott a címe? Csillag alatt, alul, apró betűkkel még a házszám is meg van jelölve. — S. E. G. Kereki. Gyenge.

A kiadóhivatal üzenetei.

H. A. Kúmfélegyháza. A naptár-ügy rendben van. — H. S. Simontornya. A pénzt vettük. — Gy. V. Döbröcköz. A 95 krral hátraléka ki van egyenlítve. — H. I. Kis-Szőllős. Új évtől a lapokat nem küldhetjük, másképp csak hiányosan. Előfizetése tehát márc. 1-től kezdődik s tart aug. végéig. — K. I. és S. J. Devesor. Megérkeztek. — H. M. Besztercebánya. Elkönyveltük. Zimándy „Kossuthja” már megjelent régen. Kiadóhivatalunkban kapható.

Gabnaplac.

	frttól	frt
Buza bányási	7.70	8.10
— tiszavidéki	7.95	8.20
— pestvidéki	7.90	8.15
— fehérm.	7.90	8.15
— bácskai	8.00	8.25
Rozs elsőrendű	6.35	6.45
— másodr.	6.30	6.35
Árpa takarmány	4.40	4.55
— égetni való	5.40	6.00
Zab	5.85	5.60
Kukorica	3.60	3.65

A szerkesztésért felelős: Lepsényi Miklós.

Tapasztalataim, melyeket több évi működésem alatt bécsi, német és belgyümi gyógyszerárakban szereztem, arra indítottak, hogy a dr. Kvapil orvosi utasítása szerint összeállított

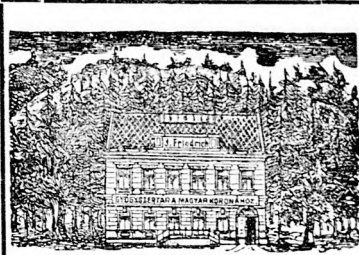
Kárpáti egészségi labdacsokat (malaczkai labdacsokat)

forgalomba hoztam, melyek eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomorbaj, felfúvódások, szédülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, bőrkülfetések, köszvény, vízkór és vesebajok ellen a legfényesebb sikerrel alkalmazható.

Szétküldési főraktár:

Friedrich János gyógyszerésznél Malaczkán, Pozsonymegye.

Egy skatulya ára 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr., nem bérmentes küldeményével 5 kr., bélyegdíjjal több. Ha a labdacsokat árához 20 kr. mellékeltek, akkor a megrendelt mennyiség az összes bírdalomba bárhova bérmentve küldetik.

Védjegy.

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás a mellett védjeggyel van ellátva, és minden doboz födelén a készítőnek egész czíme látható. Minden másféle labdacsokat mint nem valódiakat, visszautasítandók.

Tekintetes gyógyszerész ur! Sziveskedjék számomra 5 tekercs kárpáti egészségi labdacsokat küldeni. Örvendek, hogy önnek hírül adhassam, hogy az ön labdacsoait a fínt említett betegségekben nélkülözhetetleneknek találtam, minthogy megbecsülhetetlen gyógyszer.

Görgény-Szt. Imre, 1896. jun. 13-án.
Tisztelettel Dr. Herberth Károly, körorvos.

Tekintetes uram! A multkor küldött labdacsokat kitünő hatásuk szédüléseimben; — kérek most két tekercs kárpáti egészségi labdacsokat — utánvét mellett nevére küldeni.

Baránó, 1895. ápril 21-én.
Végh Vince, plébános.

Igen tisztelt gyógyszerész ur! Szívességét kérem czímem alatt, a híres és jótékony hatású „kárpáti egészségi labdacsokat” két tekercset postafordultával megküldeni, melyek árát valamint a postaköltséget ezennel tisztelettel utalványozom.

Sztracsónó, 1891. január hó 13-án.
Bellus Baross Vince, r. k. plébános.

Tekintetes gyógyszerész ur! Kitünő kárpáti egészségi labdacsokból kérem legyen szives öt tekercset küldeni.

Felső-Hámor, 1896. évi február 1-én.
Tisztelettel Matejesik János s. k. plébános.

Sziveskedjék kitünő hatású labdacsokból újból egy tekercset küldeni, mert híveimnél is jó hatással működnek.

Brodno, 1892. április 3-án.
Aláíratlan Usker János, esperes.

Tekintetes gyógyszerész ur! Az emberiségnek eléggé nem ajánlható, igen jó hatású kárpáti labdacsokból sziveskedjék számomra két tekercset küldeni.

Ráczkevény, 1895. január 28-án.
Tisztelettel Ladaics Miksa, s. k. ny. kir. jbiró.

Tekintetes gyógyszerész ur! Megbecsülhetetlen kárpáti labdacsokból, melyek ugy saját tapasztalatomból, mint embertársaimon észlelt hatásuknál fogva áldása az embereknek s különösen a gyomorbajban szenvedőknek, sziveskedjék egy tekercset Friedl János erdész ur és egy tekercset Kiss György főbíró ur czímére utánvétellel ajánlott küldeményként postára tenni. Mindketten O-Fehértón, Szabolcs-megyében laknak.

Pócs-Petriben 1896. év jan. 14-én.
Tisztelettel Holló Mihály s. k. plébános.

Tekintetes gyógyszerész ur! Már több év óta használom kárpáti labdacsoait és azok hitünk hatásuk. Kérem sziveskedjék postafordultával egy tekercset küldeni.

Miske, 1896. év február 12-én.
Maradok tisztelettel Ávrám János s. k. pléb.

Felhívás a t. olvasókhhoz!

Annyi és annyi hirdetés jelent már meg a kasza elárulására, hogy az olvasóközönség bizalmát már egészen elvesztette, hogy azonban ezen óriási honbug folytán terjesztett kaszák által történt félrevezetés megszűnjék, alulírott indítatva éreztem magamat a leg-híresebb és legelső angol kaszagyárral szerződésre lépni, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy nem mindenféle idegen hírű és nevű, hanem természetes valóságában és gyártásában a leghíresebb angol ezüst aczélszűrt darabonkint

85	90	95	100
1.30	1.35	1.40	1.45 adhatom.

Ezen kaszákhoz 1 drb hozzá alkalmas követ ingyen fogok küldeni.

Egyes megrendeléseknél a portót a felek, legalább is öt darab megrendelésnél a postadíjt én fizetem. Azt, mit más kaszaelarusítók ígérnek, nevezetesen, hogy gyűjtőknek ingyen adnak kaszát, nem tehetem. De ha mégis azt tapasztalom, hogy valamely községből oly megrendelés érkezik, hol 10 darab kasza egyszerre küldetik meg, a megrendelő félnek egy ingyen-kaszát mellékelek. Csoportos megrendelésnél nagyobb árkedvezmények nyújtanak. A kasza csak akkor valódi, ha teljes nevem rajta olvasható. A kaszák szétküldése jótállás mellett eszközöltetik. Nem tetsző tárgyak kicserélhetnek, ami azonban nem fordul elő ezer darab közt egy sem.

Tisztelettel Sárdy János Nagocs (Somogy megye).

Brüni divatos POSZTÓ- szövetek

és
maradékok

Izléses, előnyös és olcsó beszerzési forrása.

Kérjen ön

dustartalmu mintagyűjteményt a legjobb tavaszi, nyári, kamgarn-, cheviott- és loden szövetekről a csász. kir. szabadalmazott finom posztó és gyapjúru gyárak raktárából

SCHWARZ MÖRIZ

Zwittau (Brünn).

Mindennemű egyenruha, posztók egyletek részére.

A legkisebb mennyiség is megküldetik, meg ismételt visszavételük. — Szétküldés utánvétellel, s mintak bérmentve küldetnek s t.

Ezer elismervény. — Mint, melyre megrendelés nem történik, visszaküldendő.

Magyar Néplap

most már

25.000

példányban

jelenik meg és e mellett a

legolcsóbb és a legelterjedtebb heti lap.

ORSZÁGOS MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben. — Biztosítéki tőke 600,000 korona.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Buja novics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Pflöpky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szőnyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf.

Vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaság általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaságközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megalégedését vívta ki magának az

Épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé. A szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány-biztosításnál a díjak szintén a lehető legmérsékeltetebbek.

Különösen ajánljuk az átalány (pauschal) biztosítást, melyet a kis gazdákra való tekintettel már 500 frt értékűnél kezdjük meg.

Tömeges biztosítás esetén az illető községeknek rendkívül olcsó díjtételeket engedélyezünk.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Eppen most jelent meg és kiadóhivatalunkban kapható:

A zsidó vérgyilkosságok

története napjainkig

című, a mult évben a hatóság által lefoglalt rendkívül érdekes munka legújabb kiadása.

Ára 1 frt 50 kr.

A pénz beküldése ellenében kiadóhivatalunk portómentesen küldi meg a könyvet.

Apró hirdetések egyszeri közlése szavankénti 2 krral fizetendő. Vastagon szedett betűk kétszeresen számíthatnak. Címme feladottak után 30 kr. bélyeg is fizetendő.

Cím alatt a hirdető neve, város vagy utca megnevezése s a postarostante szó értendő.

HIRDETÉSEK

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Budapest, Práter-utca 44.

Állandó hirdetések postai soronként 6 kr. s nonparellsor 10 krral számíthatnak. A közlési díj közpénz vagy levélbélyegekben előzetesen mellékiendő.

Levelbeli felvilágosítás csak a hirdetés és válaszbélyeg beküldése mellett adatik.

Iszákosság

gyógyítható s már számos esetben fényes eredményt hozott. Iken sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára 2 frt 20 kr., egy kettős adag, mely makacs bajnál szükséges, 4 frt 40 kr.; az utóbbi összeg előleges beküldése mellett, bérmentes átküldés. Kapható: Sas-gyógyszertárban Luzson 19. sz.

* Név törvényesen védve.

JELZÁLOGKÖLCSÖNT

budapesti és vidéki házak, földbirtokok, gyárak, malmok és iparvállalatokra első helyre, 42 évre 5%, 50 évre 4 $\frac{1}{2}$ %, második és harmadik helyre 6% tőke- és kamattörlesztéssel.

Pénzt váltóra 5-6% mellett 10.000 frt-ig gyorsan és pontosan eszközöl minden hitelképes egyénnek.

STEINER LAJOS

hatóságilag engedélyezett kereskedelmi és pénzügyi irodája Budapesten, VIII., Nap-utca 31

Hi iszik
Kathreiner-féle

* Kacso-malátá-kávét?

Mindenki

a ki igazán jó kávét szeret, a ki félti az egészségét és takarékos.

Rum, finom likőrök

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállíthat.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A.

Budapest, Dohány-utca 5.

Alapított 1869.

Valóságos Isten áldása

köhögésnél, rekedtségnél, elnyáladásnál, a tüdő és torok mindennemű betegségeinél **Egger díj-jutalmazott mell-pasztilál, és senki el ne mulassza** — saját jól fölfogott érdekében — azoknak **idejekorán** való használatát.

Számtalan elismerő hálanyilatkozat tanuskodik elvitázhatatlanul e kitűnő szer biztos hatása mellett. Kapható 25 kr., 50 kr. és 1 frtos eredeti dobozokban minden gyógyszerárban; fő és szétküldési raktár: **Nádor-gyógyszertár, Budapest, Váci-körút 17.**

RÉTAY és BENEDEK

ezelőtt

KRISZTA és TÁRSA,

miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti lobogók gyára,

Budapest, IV. ker., Lipót-utca 21. sz.

A nagymélt. és föltisztelendő Császári György kalocsai érsek és a budapesti oltáregylet egyedüli szállító.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldoztató kelyheket, kereszteteket, füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat, nagy választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sírok és szószékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését.

Egyházi kelmék, csipkék, falfeszületek búcsújáró feszületek nagy választékban kaphatók raktárunkon.

36-52

Kívánatra készségeesen küldünk bérmentve árjegyzékeket, alkalmas mintákat.

PSEHOFER J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. sz. alatt
„ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“

„VÉRISZTÍTÓ LABDACSAI“,

melyeket azelőtt „Egyetemes labdacsoznak“ neveztek jogosan megérdemlik ez utóbbi nevet, mivel ezek a labdacso nagyon sok betegségben használhatók kitűnő hatással. Ezek a labdacso sok évtized óta vannak általános elterjedve és kevés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kitűnő háziszerből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacsokat háziszernek különösen ama bajok ellen, melyek **rossz emésztés és székrekedés** által támadnak, u. m. **epekeringés zavara, májbaj, bély ngeség, felfújódások**, az agyban való **vértöduulások, aranyér** eseteiben stb. A vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással **vérszegénységben** és az ebből eredő betegségeben: **sápatságban, ideges fejfájásban** stb. A vértisztító labdacso hatása enyhe, fájdalmat nem okoznak és így a leggyöngébb betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.

Ezen vértisztító labdacso több mint 100 év óta tiszta és hamisítatlan minőségben kaphatók az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban Bécsben, Singerstrasse 15. sz. a. s egy 15 szem labdacso tartalmzó dohoz (skatulya) ára 21 kr. o. é. Egy csomag, melyben 6 dohoz van 1 frt 5 krba kerül, bérmentve, utárvételi küldésnél 1 frt 40 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előleges beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. Ezen kívül még mindennemű megbízások elfogadtnak s a leggyorsabban és legoleosóbban teljesítetnek az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a. Csak azon labdacso valódiak, melyeknek használati utasítása J. Pserhofer aláírással van ellátva és ezen aláírás minden dohoz födélén vörös színben van nyomtatva. — Raktár Budapesten, Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. sz. a.